

Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (kutsesaladusega seotud ametiprivileegide kaitse tõhustamine kriminaalmenetluses)

1. Lahendatav probleem

Tänapäevase kriminaalmenetluses üheks keskseks küsimuseks on, kuidas viia menetlus eesmärgipäraselt läbi ilma menetlusega kokku puutuvate inimeste privaatsusõigusesse liigselt sekkumata. Õigus eraelu puutumatusel ja informatsioonilisele enesemääramisele on oluline põhiõigus sõltumata sellest, kes on menetlusosalised või missugust tegu isikule ette heidetakse. Teatud ametite pidajatele näeb seadusandlus ette kohustuse pidada ametisaladust, kuna nende ametite pidajad oma töö tõttu saavad teadlikuks oma klientide või koostööpartnerite eraelulistest seikadest. Selline teave on ametiülesannete täitmiseks neile hädavajalik, kuid inimesed sellist teavet neile ei avaldaks, kui ei oleks kindel, et informatsioon ka saladuseks jääb. Sellisteks ametiteks on näiteks advokaat, arst, notar, kohtutäitur, lepitaja, patendivolinik, kirikuõpetaja või krediitiasutuse töötaja, kelle kõikide jaoks on seadustes kehtestatud kohustus ametisaladust hoida.

Eraldi tuleks sellise elukutse näitena esile tõsta advokaate, kelle töö eeldab usaldusliku suhte loomist kliendiga, sh õigusliku vaidluse asjaolude ausat arutamist, et advokaat saaks anda parimat võimalikku õigusnõu. Selle hulgas peab klient saama avaldada ka andmeid, mis avalikuks tulles võiksid olla tema jaoks kahjulikud, kartmata, et riik võiks advokaadilt kliendiga arutatu välja nõuda ning selle pinnalt süüdimõistva otsuse teha. See info peab olema salajane ning seadusega kaitstud, kuna vastasel korral klient advokaati usaldada ei saaks ja advokaat järelikult ei saaks ka kvaliteetset õigusteenu osutada.

Seaduseelnõuga on plaanis lahendada kolm probleemi.

A. Advokaadi kutsesaladuse ebapiisav kaitstud kriminaalmenetluses

Kehtiv seadus näeb küll ette advokaadile õiguse kutsetegevusega seoses teatavaks saanud teavet mitte avaldada ülekuulamisel ning nõuab, et advokaadibüroo läbiotsimiseks oleks kohtu luba, ent seadus ei sätesta, kuidas vältida büroo läbiotsimisel või advokaadi andmekandjate uurimisel, asjasse mitte puutuvate isikute delikaatsete (ja potentsiaalselt ka inkrimineerivate) andmete sattumist menetleja kätte. Samuti ei ole sätestatud mingit eriregulatsiooni advokaadi asjade vaatluse, läbivaatuse ja advokaadi suhtes jälitustoimingute tegemise kohta, mis arvestaks advokaadi erilise staatusega kriminaalmenetluses.

B. Ametiprivileegide vaid fragmentaarne kaitse kriminaalmenetluses

Probleem seisneb selles, et kõikide ametisaladuste kaitse kriminaalmenetluses on seni olnud vaid fragmentaarne. Ametisaladuse hoidmiseks kohustatud isik küll ei pea KrMS § 72 kohaselt ametisaladust avaldama tunnistajana ülekuulamisel (nn ametiprivileeg), kuid see ei takista uurimisasutusel teiste KrMS sätete alusel nõuda välja või läbiotsimisel ära võtta

ametisaladust sisaldavaid teabekandjaid. Teisisõnu on puuduliku regulatsiooni tõttu õiguslik olukord, kus menetluses kaitstakse küll ametipidaja personaalset head nime ja isiklikku emotsionaalset heaolu seeläbi, et ta saab ütluste andmisest keelduda, ent ametisaladust avalikuks saamise eest tegelikult ei kaitsta, kuna selle saab kätte andmekandjate kujul. See olukord paneb ametisaladuse hoidmise kohustusega isikud olukorda, kus neil ei ole võimalik oma seadusest tulenevat kohustust täita või nad peavad hoiduma olulise teabe dokumenteerimisest, et klientide usaldust kaitsta.

C. Regulatsiooni puudumine, mis võimaldaks tasakaalustada kriminaalmenetluse huve ja privaatsusõiguse riivet ametiprivileegiga kaitstud teavet sisaldavate tõendite kogumisel kriminaalmenetluses

Riigikohus on terviseandmete osas teinud otsuse kriminaalasjas nr 1-20-5071, mille kohaselt on terviseandmeid kriminaalmenetluses lubatud välja nõuda üksnes patsiendi nõusolekul. See lahendus küll tugevdab oluliselt privaatsuse kaitset, kuid võtab patsiendi nõusoleku puudumisel võimaluse tõe tuvastamiseks vajalikku teavet saada ka juhtudel, mil see oleks hädavajalik, et vältida kriminaalmenetluses väärilahendi tegemist (nt olukorras, kus isik on selgelt piiratud teovõimega, kuid eestkostja või muu kehtiva volitusega esindajata, mistõttu ei ole kedagi, kes saaks tema andmete edastamiseks kehtiva nõusoleku anda, kuid kohtupsühhiaatriaekspertiis on vajalik süüvõime kindlaks tegemiseks; või inimene ise on kuriteo tõttu surnud, kuid kuna pärimismenetlus pole veel lõpuni viidud ja võib potentsiaalselt kesta aastaid, ei ole teada isik, kes saaks kannatanu terviseandmete avaldamiseks nõusoleku anda ja seetõttu ei saa kriminaalmenetlust lõpule viia). Samuti puudub praegusel ajal kriminaalmenetluse seadustikus menetluskord otsustamiseks mõnede muude ametiprivileegiga kaitstud isikute käest andmete nõudmise lubatavust, ehkki kohtu loa nõue on eriseadustesse kirjutatud (nt NotS § 3 lg 2). Asjaolu, et sisuliselt kriminaalmenetluslikku tõendite kogumise küsimust reguleeritakse väljaspool kriminaalmenetluse seadustikku, tekitab olukorra, mis ei pruugi olla kooskõlas põhiseadusega, mille kohaselt kohtumenetluse seadustikud tuleb kehtestada Riigikogu koosseisu häälteenamusega.

Probleemidele on erineva nurga alt tähelepanu juhitud nii Eesti õiguskirjanduses, kui ka Riigikohtu ning Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIK) praktikas, mh on kohtud tuvastanud menetlusosaliste õiguste rikkumised ja puudujäägid valdkonna riigisisises regulatsioonis.

2. Eesmärgid

Väljatöötatava eelnõu eesmärgiks on täpsustada kriminaalmenetluses ametiprivileegide ulatust ning luua menetluses mehhanismid, mis tagaksid, et privileegiga kaetud teave oleks igakülgselt kaitstud. Eelnõu teiseks eesmärgiks on tasakaalustada omavahel kriminaalmenetluse huvid ja inimeste õigus eraelu puutumatusse. Sellel eesmärgil täpsustatakse seaduses võimalused ametisaladusega kaetud teabe saamiseks ning piiratakse võimalusi ametiprivileegist möödahiilimiseks. Nii vähendatakse võimalust, et Eesti rikub Euroopa inimõiguste konventsioonis ja muudes rahvusvahelistes lepingutes võetud kohustusi inimeste põhiõiguste kaitsel.

Teisalt sätestatakse konkreetsed võimalused ametiprivileegiga kaetud andmete menetlusliku tõendamisevajaduse korral piiratud juhtumitel siiski ligi pääseda, et võimaldada kriminaalmenetluses tõe tuvastamine.

Eelnõu ei ole otseselt seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega, kuid viib riigisisese õiguse paremini kooskõlla Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning EIK praktikaga ning eemaldab takistused kriminaalmenetluse efektiivsel läbiviimisel. Eelnõu koostamine ja jõustamine on Justiitsministeeriumi tööplaaniline ülesanne.

3. Võimalikud lahendused

A. Advokaadi ametisaladuse ebapiisav kaitstus

Võimaliku lahendusena tuleb kõne alla üksnes seaduse muutmine, kuna kriminaalmenetluse praktika ühetaoliseks suunamiseks ja õiguskindluse tagamiseks on oluline, et kriminaalmenetluses lubatavad toimingud ning nende läbiviimise reeglid oleksid kirjas (konstitutsioonilises) seaduses. Kehtiva seaduse lünki täitma asunud kohtupraktika ja institutsioonidevahelised „džentelmenide kokkulepped“ õiguskindlust ei paku. Advokaatide kutsesaladuse kaitse tagamiseks on praegu rakendatud mittelegislatiivset instrumenti (kokkulepe prokuratuuri ja advokatuuri vahel, millega kaasatakse advokaadibüroo läbiotsimisele sõltumatu advokatuuri esindaja), aga taoline lähenemine ei ole pikas perspektiivis sobiv, kuna menetluskord peab olema õigusselgelt reguleeritud menetlusseadustikus. Advokaatide ametiprivileegi kaitse on ausa kriminaalmenetluse ja laiemalt õiglase õigusemõistmise üheks põhiliseks tagatiseks, kuivõrd sellela ei ole mõeldav avameelne suhtlus kliendi ja advokaadi vahel, mis aga on asjatundliku ja adekvaatse õigusnõu möödapääsmatu eeldus. Lisaks eeltoodule on seaduse muutmine vajalik ka seetõttu, et EIK praktikas on otsesõnu juhitud tähelepanu riigisisese regulatsiooni puudustele puutuvalt advokaadi kutsesaladuse kaitsega kriminaalmenetluses.

B. Ametiprivileegide fragmentaarne kaitse

Ametiprivileegide ulatus tuleneb kriminaalmenetluse seadustikust ning on osaliselt ka mõnede haruseadustega reguleeritud (nt NotS, KAS, TTKS, VÕS). Kriminaalmenetluses võimaldab aga ametisaladust kaitsta vaid kriminaalmenetluse normistik, mis seab ette piirid menetlusasutuste tegevusele. Lahendus, et ametiprivileegiga kaitstakse vaid ameti pidajat ütluste andmise kohustuse eest, aga mitte andmeid muude menetlustoimingute eest, ignoreerib ametiprivileegi eesmärki, milleks on ameti pidaja ja tema kliendi usaldussuhte tagamine. Seetõttu on suures plaanis kaks varianti, kuidas ametiprivileegi fragmentaarset kaitset probleemi ratsionaalselt lahendada.

Esiteks on võimalik otsustada, et kriminaalmenetluse huvid trumpavad ametisaladuse ja privaatsusõiguse üle ning ametiprivileeg kriminaalmenetluses ongi vaid advokaatidel. Muudel ametipidajatel on küll ametisaladuse hoidmise kohustus, kuid kriminaalmenetluses tõendite väljastamise kohustusest see neid ei päästa. Selline lahendus ei oleks pretsedenditu, kuivõrd ametiprivileegide regulatsioonid maailmas on küllaltki mitmekesised. Kui advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsust tunnustatakse küllalt universaalselt, siis muude ametite pidajate õigus kriminaalmenetluses ütlusi mitte anda või õigus keelduda dokumentide väljastamisest on eri riikides lahendatud erinevalt. Ametiprivileegidest loobumine nõrgestaks praegusega võrreldes inimeste privaatsusõiguse kaitset ja õõnestaks usalduslikku suhet, mis on

reguleeritud ametite pidajate ja nende klientide vahelise toimiva koostöö eelduseks. Andmed, mida inimesed avaldavad nt notaritele, arstidele või lepitajatele, on delikaatsed ning nende kasutamine kriminaalmenetluses peaks jätkuvalt olema hoolikalt kaalutud ja lubatav vaid ülekaaluka vajaduse korral. Ehkki kohtueelse kriminaalmenetluse andmeid saab avaldada vaid prokuratuuri loal, on kriminaaltoimik menetluse lõppedes kogu ulatuses kättesaadav nii kannatanule kui kahtlustatavale ja tsiviilkostjale (ja peabki olema, et nood saaksid menetluses sisukalt osaleda) ning andmed võivad saada teatavaks ka isikutele, kellel puudub teadmismajadus või saladuse hoidmise kohustus. Seetõttu on ametiprivileegide kaotamine lahendusvariandina ebasobiv.

Teise variandina on võimalik ametiprivileege puudutavat regulatsiooni muuta nii, et ametisaladuse kaitse ei sõltu sellest, millises vormis see saladus esineb. Eelnõu koostamisel ongi plaanis ametiprivileegi laiendada lisaks ütlustele ka ametisaladusi sisaldavatele andmekandjatele ning kehtestada ühtne regulatsioon igasuguste ametiprivileegi sisaldavate tõendite kogumise lubatavuse kohta. Selliselt on ametisaladused kriminaalmenetluses paremini hoitud ja ameti pidajatele ei panda põhjendamatult survet delikaatsed andmed dokumenteerimata jätta. See annab üksiti ka reguleeritud ametite pidajatele kindluse, et neid ei sunnita kriminaalmenetluses ebalojaalsusele oma klientide või koostööpartnerite suhtes, kui seda ei õigusta ülekaalukas avalik menetlushuvi.

C. Ametiprivileegi kaitset ja avalikku menetlushuvi tasakaalustava regulatsiooni puudumine

Siingi on probleemil potentsiaalselt 2 lahendust. Esmalt on võimalik sätestada ametiprivileegid absoluutsetena selliselt, et ilma usaldusliku suhte teise poole nõusolekuta ametiprivileegi alla langevaid andmeid ameti pidaja kriminaalmenetluses avaldama ei pea ja neid temalt mingitel tingimustel nõuda ei tohi. Selline küllaltki dragooniline lahendus vaatab aga mööda asjaoludest, mis võivad kriminaalmenetluse tõsta ilmselgelt tähtsamaks kui üksikisiku huvi mõnd delikaatset seika avalikuks tulemast hoida. Heaks näiteks vajadusest mingitel tingimustel ka ametiprivileegiga kaetud teavet kriminaalmenetluses kasutada on terviseandmed, mille saamine kehtiva õiguse kohaselt on võimalik üksnes patsiendi nõusolekul. Samas on olukordi, kus terviseandmeid võib olla hädavajalik kriminaalmenetluses kasutada ka siis, kui patsient sellega nõus ei ole - sealhulgas võimalik, et selle patsiendi enda huvides. Ka mujal maailmas ei ole ametiprivileegid reeglina absoluutsed, vaid kui seda õigustavad ülekaalukad avalikud huvid, saab privileegist mingisugust protseduuri kasutades ka mööda. Tavapärane on nõuda sellisel juhul kohtu eelnevat luba ametiprivileegiga kaetud tõendi kogumiseks. See võimaldab kohtul kaaluda ühelt poolt eraelu puutumatus riivet ja teiselt poolt avalikku huvi kriminaalmenetluse vastu ning igal konkreetsel juhtumil otsustada, kumb kahest huvist on kaalukam. Samas on sellisel juhul välistatud uurimisasutuse poolt põhjendamatu tungimine inimeste erasfääri ja delikaatsete andmete põhjendamatu avalikuks tulek. Seetõttu on eelnõus plaanitud enamuse ametiprivileegi sisaldavate tõendite kogumise eeltingimuseks sätestada eeluurimiskohtuniku või kohtu luba. Kohtu loa nõue ametisaladuse väljaandmiseks on juba kehtestatud NotS § 3 lg-s 2, kuid kehtiv menetlusseadustik ei sisalda selle kohtu loa saamiseks protseduurireegleid ja tegelikult ei peaks ametiprivileegide kaitse menetluslik regulatsioon asuma menetlusseadustikest väljaspool.

Eelnõuga ei ole plaanis muuta pangasaladuse kriminaalmenetluses kasutamise korda, kuna kiire juurdepääs pangaandmetele on möödapääsmatult vajalikuks tööriistaks efektiivses võitluses organiseeritud kuritegevuse, rahapesu ja kelmustega ning kuritulu jälitamisel ja tuvastamisel. Pangakontode väljavõtete päringute allutamine kohtulikule eelkontrollile muudaks kriminaaluurimised kohmakaks ja aeglaseks ning tähendaks märkimisväärset kohtute töökoormuse kasvu, kuivõrd päringuid tehakse küllaltki arvukalt. Eestiga sarnane regulatsioon on praegu ka meie naaberriikides Soomes ja Lätis.

Ekspertidele on plaanis luua selge võimalus kohtupsühhiaatria- ja psühholoogiaekspertiiside tegemiseks terviseandmetele juurde pääseda ka ilma igakordse kohtu loata. Seda seetõttu, et adekvaatsete kohtupsühhiaatria- ja psühholoogiaekspertiiside tegemine eeldab vältimatult pikema perioodi vaimse ja füüsilise tervise andmete analüüsi ja igal üksikjuhtumil andmete saamise põhjendatuse hindamine ei ole siin vajalik. Vältimaks isiku terviseandmete põhjendamatult ulatuslikku kajastamist ekspertiisiaktides (see on praegu sageli probleemiks), tuleb selle kohta eraldi säte, et andmeid kajastataks vaid ekspertiisiakti põhjenduste mõistmiseks hädavajalikus ulatuses. Muudel juhtudel on kavas terviseandmetele juurdepääs reguleerida sarnaselt muude ametiprivileegidega – andmete kogumine on lubatud andmesubjekti nõusolekul või kohtu loaga.

Kuna probleemid on tekitanud konkreetselt kriminaalmenetlusõigusliku regulatsiooni puudulikkus ja sellele reageeriv õiguspraktika, ei ole abi muudest tavapärastest mittelegislatiivsetest lahendustest nagu täiendav koolitus ja selgitustöö või täiendavate ressursside kaasamine. Samuti on praegune olukord otse tõukunud senisest seadusandlikust paigalseisust, mistõttu seadusandlik sekkumine on edasise segaduse vältimiseks vajalik.

4. Uuringud ja kaasatud osapooled

Advokaadi kutsesaladusega seotud kitsaskohti on korduvalt analüüsitud Eesti õiguskirjanduses¹ ning Eesti õigusliku regulatsiooni mittevastavust on oma praktikas² täheldanud ka EIK. 2022. aastal leidis Riigikohus, et KrMS §-id 32 ja 215 koosmõjus VÕS §-ga 768 ei anna õiguslikku alust ilma patsiendi nõusolekuta kriminaalmenetluses välja nõuda patsiendi terviseandmeid, juhtides tähelepanu veel ühele sama valdkonna probleemsele tahule.³

Advokaatide kutsesaladuse teemal on Justiitsministeeriumi poole korduvalt pöördunud Eesti Advokatuur, kes esitas 2021. aasta lõpus ka omapoolsed ettepanekud KrMS muutmiseks. Ettepanekuid arutati 2022. aasta alguses toimunud ümarlaual, kust võtsid osa Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika, justiitshalduspoliitika ning õiguspoliitika osakonna esindajad, samuti kohtute, Eesti Advokatuuri ja prokuratuuri esindajad. Kuna kutsesaladuse ning ametprivileegide küsimus hõlmab rohkem valdkondi kui üksnes advokatuuri kutsetegevust (nagu näitas ka eelviidatud Riigikohtu otsus terviseandmete kasutamise kohta), on Justiitsministeerium otsustanud läheneda probleemile laiemalt. Sellest tingituna on võimalikke lahendusi arutatud ka süüteomenetluse arendamise juhtgrupis, kuhu on kaasatud nii advokaadid, prokurörid, kohtunikud kui TÜ õppejõud. Kohtupsühhiaatria ja -psühholoogia ekspertiiside teemal on Justiitsministeeriumile omapoolseid seisukohti avaldanud mitmed kohtupsühhiaatriaekspertid ja ka tunnustatud kohtupsühholoogiaekspertid Tiina Kompus ja

¹ Riigikohtu kohtunik Heili Sepp on teemat käsitlenud õigusajakirja *Juridica* 2020. aasta 6. ja 7. numbris.

² *Särgava v. Estonia*, 698/19.

³ RKKKo 1-20-5071.

Mari-Liis Mägi. 22.03.2023 toimus Riigikohtu koolituskeskuses EKEI ja Riigikohtu ühishõupidamine terviseandmete kasutamise teemal, kus mh juhiti tähelepanu ka probleemi andmekaitseõiguslikele aspektidele. Terviseandmetega seonduvat on palunud reguleerida ka prokuratuur, esitades ühtlasi loetelu erinevatest praktikas ette tulnud juhtumitest, mis reguleerimise vajadust kinnitavad. Välisriikide asjakohase regulatsiooni kohta on mh tehtud päringuid läbi Euroopa õigusasutuste koostöövõrgustiku LegiCoop. VTK koostamise seisuga on eelnõu Justiitsministeeriumis ettevalmistamisel ning eelnõu koostamise käigus konsulteeritakse erinevate puudutatud gruppidega veel täiendavalt.

5. Mõju

Välja töötataval eelnõul on positiivne mõju inimeste põhiõiguste kaitsesele ja kriminaalmenetluse efektiivsusele.

Eelnõuga tõhustatakse ametisaladuse kaitset nii KrMS-is otse nimetatud (advokaadid, ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlevad isikud, tervishoiutöötajad, vaimulikud, notarid) kui ka otse nimetamata ametite puhul, kellele on seadusega pandud ametisaladuse hoidmise kohustus (kohtutäiturid, pankrotihaldurid, lepitajad, vandetõlgid, audiitorid, patendivolinikud, krediidasutuste töötajad). Muudatuste kohaselt on kriminaalmenetluses ametiprivileegiga kaitstud lisaks ametisaladuse hoidmiseks kohustatud isiku ütlustele ka muud liiki tõendid, mis seni olid seaduse kaitseta. Sellega tugevdatakse usaldussuhet reguleeritud ametite pidajate ja nende poole pöörduvate inimeste vahel ning välditakse eriliigiliste isikuandmete põhjendamatu avaldamist kriminaalmenetluse käigus.

Ametiprivileegide sisulist ulatust kitsendada ei ole plaanis ja ükski ametisaladust hoidma kohustatud ameti pidaja seetõttu temal seni olnud seaduse kaitsest ilma ei jää. Küll on plaanis kehtestada konkreetne kord selleks, kuidas kriminaalmenetluses saab koguda ametiprivileegiga kaetud teavet sisaldavaid tõendeid ning üldreeglina on selleks vaja kohtu eelnevat luba. See võib mõningal määral suurendada kohtute töökoormust, kuid kuivõrd üldiselt on ametiprivileegiga kaetud tõendite kogumine kriminaalmenetluses harv ja näiteks notarite puhul on kohtu loa nõue juba notariaadiseaduses kirjas (samas KrMS ei sisalda menetluskorda selle loa saamiseks), siis ei peaks töökoormuse kasv olema märkimisväärne. Suurem õiguselgus väldib edaspidi vaidlusi ja ebaühtlast praktikat ametiprivileegidega seonduvates küsimustes. Kuivõrd kohtu loa vormistamine saab olema võimalik ka pealdisena ning luba eraldi määruskaebe korras edasi kaevata ei saa, on kohtute halduskoormuse kasv pigem vähene.

Advokaadi kui õiglase kohtumenetluse garandi ametisaladuste kaitseks kehtestatakse erikord, mis tagab, et läbiotsimise, vaatluse, läbivaatuse ja andmepäringute tulemusel ei saaks juhuslikult avalikuks see osa advokaadi kutsesaladusega kaitstud teabest, mille saamiseks kohtu luba ei ole. See muudab advokaatide suhtes menetlustoimingute tegemise keerukamaks ja aeganõudvamaks, ent maandab riske, et uurimisasutus võiks menetluspädevust kuritarvitada. Advokaatide suhtes kriminaalmenetluse toimetamine on harv, mistõttu mõju on menetluskorra kui terviku seisukohast vähene, kuid advokaatide kutsetagatiste vaates väga oluline.

Uurimisasutustele ja prokuratuurile toob eelnõu selge põhjendamiskohustuse ametiprivileegiga kaetud teabe kogumiseks menetlustoimingute tegemisel, kuivõrd neid toiminguid tehes tuleb taotleda kohtu luba. See suurendab mõningal määral uurimisasutuste ja prokuratuuri halduskoormust, kuid arvestades sideandmete nõudmiseks kohtu loa nõude kehtestamise kogemust, tõenäoliselt vähendab mõnevõrra kriminaaltoimikutesse kogutavat andmemahutu, esitatavate päringute arvu ja mõningatel juhtudel tegelikult lihtsustab menetluse toimetamist, kuivõrd võimaldab kohtu loal ligipääsu ka sellistele andmetele, millele praegu juurdepääs

puuduks (nt terviseandmed siis, kui patsient nende avaldamisega ei nõustu, aga andmete saamist õigustab avalik huvi).

Riigieelarvele muudatustega prognoositavat mõju ei kaasne.

6. Edasine väljatöötamine

Eelnõu koostamisel on korduvalt konsulteeritud valdkonna ekspertidega (sh Eesti Advokatuuri, prokuratuuri ning kohtute esindajad) ning võetud arvesse teemakohases erialakirjanduses esitatud seisukohti. Eelnõu edasise menetluse käigus on plaanis kaasamistegevustega nii suulises kui kirjalikus vormis jätkata. Lisaks igapäevaselt kriminaalmenetlusega kokkupuutuvatele asutustele oodatakse tagasisidet ka teiste puudutatud elukutsete esindajatelt.

Justiitsministeerium ootab tagasisidet väljatöötamiskavatsusele 15 tööpäeva jooksul. Seejärel, pärast tagasiside läbitöötamist saadame kooskõlastusringile seaduseelnõu, mille plaanime esitada Vabariigi Valitsusele hiljemalt II kvartali lõpuks. Sõltuvalt eelnõu menetlemise tempost Riigikogus on õigusakti plaanitav jõustumise aeg käesoleva aasta lõpp.

Justiitsministeerium
Andreas Kangur,
Karistusõiguse ja -menetluse talituse juhataja
andreas.kangur@just.ee